

Een Aletta uit Twente



Mojgan Lisar is één van de Enschedese Aletta's die aan de expositie meewerkt.

foto Annina Romita

'Vrouwen hebben rolmodellen nodig'

- Wethouder Myra Koomen opent vanmiddag de tentoonstelling 'De Aletta's van Enschede' in Concordia Enschede.
- Videoportretten vertellen het levensverhaal van negen sterke, dappere en vastberaden vrouwen uit Enschede.
- Aletta Jacobs diende als inspiratiebron voor de expositie.

ENSCHEDÉ – „Zolang er vrouwen zijn die op weerstand stuiten zodra ze de maatschappelijke ladder willen beklimmen, zijn er rolmodellen nodig waaraan ze hun ambities, passies en dromen kunnen spiegelen”, zegt Myra Koomen.


De wethouder Werk en Inkomen van Enschede, met tevens emancipatie in haar pakket, opent vanmiddag in Concordia de tentoonstelling 'De Aletta's van Enschede'. De expositie vertelt in videoportretten het verhaal van negen Enschedese vrouwen die tegen de verdrukking in hun dromen hebben waargemaakt.

Aan de tentoonstelling ging een workshop vooraf, waarin de deelnemers leerden hun ambities en levensmotto onder woorden te brengen. Koomen is 'ongelooflijk blij' met de expositie, waarvoor Aletta Jacobs als inspiratiebron diende. Jacobs was de eerste vrouw in Nederland die afstudeerde als arts.

„Ik geloof heel erg in rolmodellen”,

zegt Koomen. „Het is een geweldige manier om vrouwen te inspireren. Kijk, als je uit een welvarend nest komt met ouders die je stimuleren en waarin het heel vanzelfsprekend is dat je gaat studeren, is het niet zo moeilijk iets te bereiken. Maar er zijn natuurlijk ook vrouwen die uit een ander land komen, de taal nauwelijks spreken of die een andere culturele achtergrond hebben, zoals vrouwen uit een SGP-nest. Als je je vanuit die positie omhoog hebt weten te werken, dan vind ik dat duizend maal indrukwekkender.”

Het Aletta-project krijgt mogelijk een vervolg op scholen. Ook worden de videoportretten in de toekomst gebruikt bij inburgeringscursussen. Koomen: „Deze expositie straalt uit: wees niet te bescheiden, toon je talenten! Dat is niet alleen inspirerend voor vrouwen, maar óók voor mannen.”

 Pagina 6&7
De Aletta's van Enschede

**ZONDAG
OPEN
23 JANUARI**

KEUKENBOULEVARD, ZWOLLE

**MANDEMAKERS
KEUKENS**

Marsweg 37a

**Keuken
Kampioen**

Marsweg 37b

**KEUKEN
CONCURRENT**

Marsweg 37c

**KEUKENBOULEVARD
ZWOLLE**

...laat uw keuken dromen uitkomen!

ftubanka 22-1-11

6 | sterke vrouwen

VIDEOPORTRETEN VAN STERKE EN VASTBERADEN VROUWEN

In de tentoonstelling 'De Aletta's van Enschede', die vanmiddag door wethouder Myra Koomen wordt geopend, vertellen negen Enschedese vrouwen hun levensverhaal. De expositie is te zien in Concordia.

Theatervoorstelling

In Concordia is zaterdag 12 februari de voorstelling 'De passie van Anna' te zien, onder andere over het leven van Aletta Jacobs. Aanvang om 20.30 uur. Info: www.concordia.nl

Geuzennaam om trots op te zijn

door Corine van Zuthem
foto's Annina Romita

Ze vertelt het op zachte toon, maar ook met onverholen trots: onlangs heeft ze haar diploma tot apothekersassistente gehaald. In de tentoonstellingsruimte van Concordia klinkt een luid applaus voor de vrouw met hoofddoek, die de hulde bescheiden in ontvangst neemt. Alle deelnemers en organisatoren zijn op deze doordeweekse avond in Enschede bijeen om het project 'De Aletta's van Enschede' af te sluiten. De bijbehorende expositie - tot 26 februari in Concordia (Langestraat 56 in Enschede) te zien - belicht het leven van negen vrouwen uit Enschede die tegen alle weerstand en bestaande structuren in hun dromen en ambities hebben verwezenlijkt en iets uitzonderlijks hebben gepresteerd. Het project komt uit de koker van Concordia en is ontwikkeld naar aanleiding van een gelijknamige fototentoonstelling in Amsterdam. Vervolgens werden partijen als de Volksuniversiteit Enschede en het Werkplein Enschede er bij betrokken. De vrouwen werden geworven via de Stichting Intercultureel Vrouwen centrum Enschede. Onder leiding van Erna Lankhorst van de Volksuniversiteit leerden ze in vier bijeenkomsten zichzelf te presenteren en hun kwaliteiten, ambities en motto onder woorden te brengen. Hun levensverhaal werd vervolgens op video vastgelegd door Sandra Chudoba

van TETEM Kunstruimte.

Van de deelnemers hebben zeven vrouwen een allochtone achtergrond. De verhalen zijn zeer uiteenlopend. Waar de één opklom van schoonmaakster tot ROC-directeur gaf een ander op latere leeftijd toe aan de diepgekoesterde wens om een studie te volgen.

Het zal nog wel even duren voordat 'Aletta' in het woordenboek wordt opgenomen, maar in Enschede hebben ze er al een definitie voor: „Een Aletta is actief in de samenleving, doelgericht, leergierig, sociaal betrokken, inspirerend voor anderen, moedig en grensverleggend”, zegt Erna Lankhorst.

Over het doorbreken van glazen plafonds gaat de tentoonstelling niet. Het zijn veel eerder barrières die aan de keukentafel geslecht zijn. Lankhorst: „Het was ons niet alleen te doen, om deelnemers die een fantastische carrière hebben. We wilden vooral vrouwen laten zien die met veel doorzettingsvermogen hun passie gevolgd hebben, vaak tegen hun culturele achtergrond en het verwachtingspatroon van de omgeving in. Het zijn zonder uitzondering krachtige en sterke vrouwen die positief in het leven staan. Het mooie is: de vrouwen zagen zichzelf aanvankelijk helemaal niet als boegbeeld. Maar gaandeweg het project kwamen ze er achter dat ze toch wel iets bijzonders gepresteerd hebben. Het zou mooi zijn als zij op hun beurt als inspiratiebron voor anderen zouden kunnen fungeren.”



Naam: Wanita Adjiembaks

Leeftijd: 25 jaar

Motto: Durf je kansen te creëren

Ik kom uit een grote Hindoestaanse familie. In onze cultuur is het niet echt gebruikelijk dat je als jonge vrouw gaat studeren en op jezelf gaat wonen. Toch heb ik dat gedaan, tegen alle scepsis en bezwaren in. Ik wilde vrij zijn, dezelfde rechten hebben als de mannen in onze familie. Ik vond mezelf nooit anders dan anderen, maar werd altijd wel in een bepaalde hoek gedrukt, werd vroeger op school ook gepest vanwege mijn huidskleur. Ik zat voortdurend tussen twee culturen in. Wie ben ik? Waar hoor ik bij? Ik moest vaak voor mezelf opkomen. Maar ik weet nu dat als je valt, je ook weer kunt opstaan. Als je maar gelooft in

jezelf. Je moet je dromen blijven najagen en daar voor blijven vechten. Ook de tegenslagen die je in het leven te verwerken krijgt kunnen je vormen. Ik heb er in ieder geval veel van geleerd. Ik studeer op dit moment religiewetenschappen in Nijmegen. Ik wil me later gaan bezighouden met internationale betrekkingen. Ik wil mensen er van bewust maken dat er weliswaar verschillen zijn tussen bevolkingsgroepen, maar dat er veel meer overeenkomsten zijn. Er is zo veel angst voor het onbekende, die vaak alleen maar op onwetendheid is gebaseerd. Die diversiteit tussen mensen is juist mooi! Ik wil zou dolgraag een bijdrage willen leveren aan het



'Ik wil bruggen slaan'

uitwisselen van kennis over elkaar en bruggen willen slaan tussen mensen. Dat is mijn grote droom. Mijn familie had aanvankelijk grote bedenkingen bij de keuzes die ik maakte. Maar nu zijn ze hartstikke trots op me!”

Naam: Eefje Lambeck

Leeftijd: 69 jaar

Motto: Blijf je ontwikkelen, dan kun je blijven groeien

Ik kon als kind goed leren; ik heb gymnasium gedaan. Ik had dolgraag naar de universiteit gewild, maar dat lag in die tijd niet voor de hand en mijn ouders konden het financieel niet opbrengen. Omdat ik ook nog twee jongere zusjes had, ben ik toen gaan werken. In de avonden volgde ik een opleiding tot chemisch analiste, maar ik merkte al gauw dat daar mijn hart niet lag. Toen ik trouwde en kinderen kreeg, kwam ik thuis te zitten. Jaren later - ik was inmiddels 39 - begon het weer te kriebelen. Ik wilde mezelf ontplooien. Vervolgens ben ik een parttime opleiding personeelswerk gaan doen. Eindelijk kon ik studeren! Ik

bloeide helemaal op. Dacht: hé, dit kan ik ook nog! Het was pittig al met al, maar thuis kreeg ik alle steun. In het bedrijfsleven, waar ik terecht kwam, keken ze aanvankelijk wel vreemd tegen me aan. Niet alleen omdat ik een vrouw was, maar ook vanwege mijn leeftijd. En ik was natuurlijk ook een hele tijd uit het arbeidsproces geweest. Aan de andere kant bracht ik een flinke portie levenservaring mee, en die kon ik in mijn werk goed gebruiken. In mijn P&O-werk heb ik al tijd geprobeerd vrouwen te stimuleren tot het volgen van opleidingen, zodat ze meer tot hun recht kwamen. Ik ben inmiddels met pensioen, maar nog volop

'Een Aletta is actief in de samenleving, doelgericht, leergierig, sociaal betrokken, inspirerend voor anderen, moedig en grensverleggend.'

Erna Lankhorst, Volksuniversiteit Enschede



Aletta Jacobs (Sappemeer, 9 februari 1854 - Baarn, 10 augustus 1929)

Aletta Henriëtte Jacobs was een Nederlandse arts en feministe. Jacobs maakte zich al vroeg sterk voor het recht op hoger onderwijs voor vrouwen. In 1870 was ze de eerste Nederlandse vrouw die als toehoorder werd toegelaten

tot een hbs. Ze bezocht hiervoor de Rijks Hogere Burgerschool in haar geboorteplaats. Een jaar later vroeg ze de liberale minister Thorbecke toestemming om aan de universiteit te studeren.

Sterke vrouwen uit een ver verleden

- De freules van Beckum, Twente, zestiende eeuw**
 Ursula van Werdum en haar schoonzus Maria van Beckum werden in 1544 net buiten Delden op de brandstapel gedood vanwege hun religieuze overtuiging. Beide vrouwen interesseerden zich voor de nieuwe doopsgezinde en Lutherse ideeën. Ze lazen zelf de bijbel en meden de kerk. In opdracht van Goossen van Raesfelt, de drost van Twente, werden zij gearresteerd, voor ketterij veroordeeld en verbrand.
- Johanna van Buren, Hellendoorn, 1881-1962**
 Werd geboren in een timmermansgezin. Groeide uit tot een bekende dichteres in de streektaal. Pas vanaf haar 46e begon ze met het schrijven van 'leedtien' voor het *Dagblad van het Oosten*. Schreef in een eigen mengeling van Twents en Sallands vooral over alledaagse onderwerpen, zonder alledaags te worden. Wie haar gedichten goed leest, merkt dat deze vaak vol dubbele bodems zitten.
- Hermannia Elisabeth Molkenboer-Trip, Oldenzaal, 1851-1911**
 Harlingse freule die trouwde met de Oldenzaalse textielabrikant J.H. Molkenboer. Leidde na diens onverwachte dood in het laatste decennium van de negentiende eeuw de fabriek. Was hiermee de enige vrouwelijke fabrikant in de Twentse textielindustrie van eind negentiende eeuw. Ze maakte deel uit van de eerste feministische golf in Nederland. In 1898 nam ze deel aan de Nationale Tentoonstelling van Vrouwenarbeid in Den Haag, waar de vrouwenbeweging wilde laten zien dat vrouwen veel meer konden dan een huishouden leiden.
- Cato Elderink, Enschede, 1871-1941**
 Telg van een voornaam textielgeslacht. Werd verpleegster, maar haar hart lag bij de verhalen over het vroegere Twente. Ging veel de boer op en liet zich daar inspireren door de verhalen die ze hoorde. Schreef in het toenmalige *Twentsch dagblad Tubantia* en had een grote schare fans.
- Cornélie van Wassenaer Obdam, Delden, 1799-1850**
 Rijke erfdochter van Twickel, die trouwde met tien jaar jongere Carel baron van Heeckeren. Zij was lichamelijk gehandicapt, niet erg aantrekkelijk en zag zich genoodzaakt om in de geest van de tijd onderdanig te zijn aan haar - niet altijd even trouwe - man. Qua intelligentie en kennis op veel terreinen was zij zijn meerdere. Drukte een groot stempel op het huidige aanzien van Twickel.



Naam: Mojgan Lisar
Leeftijd: 44 jaar
Motto: Het positieve uit het negatieve halen

Ik ben geboren in Iran. Achttien jaar geleden ben ik als vluchteling naar Nederland gekomen. Ik heb veel problemen in mijn land gehad. Ik heb er de kunstacademie gedaan en had het er financieel goed, maar ik kon me er als vrouw niet ontplooiën. Daar had ik grote moeite mee. Ik kon het niet accepteren dat je als vrouw je mening niet kunt verkondigen. Ik wilde mijn vrijheid terug, maar daar heb ik wel een hoge prijs voor moeten betalen. Ik heb alles en iedereen moeten achterlaten. Ik heb veel moeten overwinnen, maar al die moeilijkheden hebben me alleen maar sterker gemaakt. Ze hebben me gemaakt tot wie ik in wezen ben: ie-

mand met veel passies en dromen. Ik kan niet stilstaan, ik wil verder komen in het leven. In Nederland moest ik helemaal opnieuw beginnen. Daar heb je lef voor nodig. Ik besloot een opleiding tot activiteitenbegeleider te gaan volgen. Zes jaar geleden heb ik een kunstatelier opgezet voor mensen met een beperking. Daarnaast ben ik beeldend kunstenaar en geef ik lessen en workshops. Op dit moment exposeer ik mijn schilderijen in Stadstheater De Bond. In Nederland heb ik mezelf teruggevonden. Ik vind het een eer dat ik voor het Aletta-project gevraagd ben. Ik herken veel in de verhalen van de anderen. Dit project



'Ik moest veel overwinnen'

is belangrijk. Niet alleen voor mij, maar voor alle vrouwen. Het laat op een mooie manier zien dat wij bij de maatschappij horen. Voor mij persoonlijk geeft het project me de bevestiging dat je als vrouw heel bijzonder kunt zijn."

'Ik wilde mezelf ontplooiën'

actief in het vrijwilligerswerk. Soms knaagt het wel eens dat ik destijds niet heb kunnen studeren. Maar tijdens mijn deelname aan het Aletta-project realiseerde ik me dat ik eigenlijk best tevreden ben met hoe ik het allemaal gedaan heb."